

Lahti

Vaikutusten ennakkoarviointi

Kirkonkylän koulun tulevaisuus

16.4.2025

Matti Saarela

Kuntalaisvaikutukset 1/2

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset: mm. terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, sukupuolten ja kieliryhmien välinen tasa-arvo, osallisuus, työllisyys ja elinkeinoelämä, turvallisuus, tietoturva, palvelujen taso, kattavuus ja saatavuus eri alueilla.

0. vaihtoehto, ei lakkauteta

- Lapsiperheen aikaa ja rahaa säästyy, kun koulu on lähellä. Kävely ja pyöräily ovat edullisia kulkutapoja.
- Koulu säilyy asukkaiden kokoontumis- ja harrastuspaikkana.
- Asukkaiden osalta tulee muutos syksystä 2026 alkaen väistötiloissa olon ajaksi, joko niin, että kulkeminen tiloihin pitenee tai kaikkia nykyisiä toimintoja ei voida järjestää väistötiloissa.
- Alueen veto- ja pitovoima säilyvät, sillä lähikoulu on yksi merkittävimmistä lähipalveluista lapsiperheille.
- Alueen täydennysrakentamisen potentiaali säilyy.
- Alueen palvelurakenne säilyy ennallaan.
- Hyvinvointialueen palvelut saatavilla harvemmin kuin suuremmassa yksikössä.

1. vaihtoehto, lakkautetaan 8/2026 alkaen

- Lapsiperheiden ajanhallinta voi hankaloitua. Auton käyttö- ja investointitarve voi lisääntyä. Halutessaan voi joutua hankkimaan matkalipun niille lapsille, joilla ei kilometriraja ylity.
- Kiinteistöomaisuuden arvo voi laskea.
- Koulua ei voi enää käyttää asukkaiden kokoontumis- ja harrastuspaikkana.
- Alueen veto- ja pitovoima heikkenevät. Kysynnän heikkeneminen voi laskea asuntojen hintoja.
- Koulurakennuksen muuttaminen muuhun käyttöön on todennäköisesti haastavaa. Rakennukset ovat osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (MARY 2024).
- Tyhjentynt tontti voi mahdollistaa muuta rakentamista.
- Alueen palvelurakenteesta poistuu koulu.
- Hyvinvointialueen resurssit paremmat suuremmassa yksikössä.

2. vaihtoehto, lakkautetaan 8/2025 alkaen

- Lapsiperheiden ajanhallinta voi hankaloitua. Auton käyttö- ja investointitarve voi lisääntyä. Halutessaan voi joutua hankkimaan matkalipun niille lapsille, joilla ei kilometriraja ylity.
- Kiinteistöomaisuuden arvo voi laskea.
- Koulua ei voi enää käyttää asukkaiden kokoontumis- ja harrastuspaikkana.
- Alueen veto- ja pitovoima heikkenevät. Kysynnän heikkeneminen voi laskea asuntojen hintoja.
- Koulurakennuksen muuttaminen muuhun käyttöön on todennäköisesti haastavaa. Rakennukset ovat osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (MARY 2024).
- Tyhjentynt tontti voi mahdollistaa muuta rakentamista.
- Alueen palvelurakenteesta poistuu koulu.
- Hyvinvointialueen resurssit paremmat suuremmassa yksikössä.

Kuntalaisvaikutukset 2/2

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset: mm. terveys ja hyvinvointi, yhdenvertaisuus, sukupuolten ja kieliryhmien välinen tasa-arvo, osallisuus, työllisyys ja elinkeinoelämä, turvallisuus, tietoturva, palvelujen taso, kattavuus ja saatavuus eri alueilla.

0. vaihtoehto, ei lakkauteta

- Lapsi voi kulkea omaehtoisesti kouluun kävellen tai pyörällä. Kouluun on lyhyt kävelymatka. Oppilaista taksikuljetuksessa on 32. Vaihtoehdoilla ei ole tähän vaikutusta. Matkalippua ei ole kenelläkään oppilaista.
- Koulupäivät matkoineen säilyvät lyhyempinä.
- Tuttu koulu ja eri luokka-asteiden kaverit säilyvät. Lähes kaikki opettajat vaihtuvat.
- Syksystä 2026 tulee muutos todennäköisesti pitkäksi ajaksi väistötiloihin, joiden sijainnista ja väistön kestosta ei vielä ole varmuutta.
- Osa ikäluokista käyvät koko koulupolkunsa väistötiloissa, jotka eivät välttämättä sijaitse nykyisen koulun läheisyydessä.
- Tiloja on jouduttu rajaamaan pois käytöstä ja voi olla, että osa opetuksesta joudutaan järjestämään jossain toisessa koulussa ensi lukuvuoden aikana, että opetussuunnitelman mukainen opetus saadaan toteutettua.

1. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2026

- Osalla lapsilla koulumatka pitenee, mutta se on edelleen mahdollista kulkea kävellen tai pyöräillen, mikä lisää terveyshyötyjä. Koulupäivään käytettävä aika voi osalla oppilaista pidentyä koulumatkojen johdosta keskimäärin 20-60 min.
- Etäisyys Kirkonkylän koulun ja Rakokiven koulun välillä on 2.9 km turvallista kävelyreittiä pitkin. Etäisyys Kirkonkylän koulun ja Kartanon koulun Kankaantien toimipisteen välillä on 3.2 km turvallista kävelyreittiä pitkin.
- Iso kouluyksikkö voi olla haastavampi sosiaalisena ja oppimisympäristönä. Toisaalta isommassa yksikössä on enemmän mahdollisuuksia luoda sosiaalisia kontakteja ja ystävyyssuhteita.
- Opetuksen järjestäminen isommassa yksikössä mahdollistaa joustavammat ja monipuolisemmat ratkaisut oppimisen ja tuen toteuttamisessa elokuusta 2026 alkaen.
- Yksi lukuvuosi voidaan vielä käydä koulua nykyisten kavereiden kanssa tutussa ympäristössä.
- Saman perheen lapsille voidaan osoittaa eri toimipisteet, mutta perhe voi esittää toiveensa saman toimipisteen osoittamisesta kaikille lapsilleen.
- Kuudesluokkalaisten sijoittuminen yläkoulun yhteyteen voi tuntua haastavalta oppilaan näkökulmasta. Toisaalta yläkouluopetukseen siirtymisen kynnyks madaltuu 6. vuosiluokan jälkeen, kun koulu on rakennuksena, toimintatavoiltaan ja henkilöstön osalta tuttu.
- Pienryhmä tulee sijoittumaan Rakokiven kouluun.
- Tiloja on jouduttu rajaamaan pois käytöstä ja osa opetuksesta joudutaan järjestämään jossain toisessa koulussa ensi vuoden aikana, että opetussuunnitelma saadaan toteutettua.

2. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2025

- Osalla lapsilla koulumatka pitenee, mutta se on edelleen mahdollista tehdä kävellen tai pyöräillen, mikä lisää terveyshyötyjä. Koulupäivään käytettävä aika voi osalla oppilaista pidentyä koulumatkojen johdosta keskimäärin 20-60 min.
- Etäisyys Kirkonkylän koulun ja Rakokiven koulun välillä on 2.9 km turvallista kävelyreittiä pitkin. Etäisyys Kirkonkylän koulun ja Kartanon koulun Kankaantien toimipisteen välillä on 3.2 km turvallista kävelyreittiä pitkin.
- Iso kouluyksikkö voi olla haastavampi sosiaalisena ja oppimisympäristönä. Toisaalta isommassa yksikössä on enemmän mahdollisuuksia luoda sosiaalisia kontakteja ja ystävyyssuhteita.
- Opetuksen järjestäminen isommassa yksikössä mahdollistaa joustavammat ja monipuolisemmat ratkaisut oppimisessa ja tuen toteuttamisessa elokuusta 2025 alkaen.
- Koulun vaihto tulee nopeasti ja osa kavereista menee eri toimipisteisiin. Koko ikäluokka kuitenkin sijoittuu samaan toimipisteeseen.
- Saman perheen lapsille voidaan osoittaa eri toimipisteet, mutta perhe voi esittää toiveensa saman toimipisteen osoittamisesta kaikille lapsilleen.
- Kuudesluokkalaisten sijoittuminen yläkoulun yhteyteen voi tuntua haastavalta oppilaan näkökulmasta. Toisaalta yläkouluopetukseen siirtymisen kynnyks madaltuu 6. vuosiluokan jälkeen, kun koulu on rakennuksena, toimintatavoiltaan ja henkilöstön osalta tuttu.
- Pienryhmä tulee sijoittumaan Rakokiven kouluun.
- Koulukuljetuksen piirissä taksilla kulkevien oppilaiden lisäksi on osa 1. ja 2. vuosiluokan oppilaista sekä vaihtoehdossa 1 että 2.
- Ristolan alueelta ja Kirkonkylän koulun lähiympäristöstä ylittyy kilometriraja 1. ja 2. luokkalaisten osalta Kankaantien toimipisteeseen. Kouluharjun ja Eskolan alueelta ylittyy vastaavasti kilometriraja Rakokiven kouluun. Sekä vaihtoehdossa 1 että 2.

16.4.2025

Organisaatiovaikutukset

Mm. toimivaltamuutokset, palveluiden tuottamistavat, tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat, henkilöstön määrä, asema ja osallisuus, organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet, muut hallinnolliset tehtävät.

0. vaihtoehto, ei lakkauteta

- Henkilöstön osalta tulee vaihtuvuutta, koska lähes kaikki vakituiset opettajat ovat hakeutuneet muissa kouluissa vapautuneisiin tehtäviin.
- Koululle on rekrytoitava rehtori / johtava opettaja ja rakennettava tiimimalli jaetun johtamisen tueksi.
- Neljälle tai viidelle luokalle on rekrytoitava opettajat.
- Lähes koko henkilöstö vaihtuu ja toimintakulttuurin rakentaminen uuden henkilöstön kanssa alkaa.
- Keittiöhenkilökuntaa on oltava kaksi, koska ruokalassa oloaika on rajoitettu terveystarkkailun kanssa käytävän vuoropuhelun johdosta.
- Väistötilojen suunnittelu käynnistyy toimintakauden alussa. Osa rehtorin työajasta menee suunnittelutehtäviin.
- Virkaehtosopimus ei tunnista rehtorin tehtävää alle 12 perusopetusryhmän yksikölle, joten johtavan opettajan työaikaan luetaan johtamista kuusi tuntia. Mikäli täytyisi tuo 12 perusopetusryhmää, olisi rehtorin opetusvelvollisuus 12 tuntia kokonaistyöajasta 36 t 15 min (toimistotyöaika).

1. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2026

- Nykyisistä opettajista yksi olisi jatkamassa Kirkonkylän koulussa. Muut vakituiset opettajat ovat hakeutuneet muissa kouluissa vapautuneisiin tehtäviin.
- Koulu tarvitsee johtavan opettajan. Neljälle tai viidelle luokalle on rekrytoitava opettajat.
- Johtavalla opettajalla on pieni resurssi koulun johtamiseen.
- Lähes koko henkilöstö vaihtuu ja toimintakulttuurin rakennetaan uuden henkilöstön kanssa yhdeksi lukuvuodeksi.
- Toiminnan alasajoa koko toimintakauden.
- Johtavan opettajan johtamiseen käytettävä työaika tämän kokoisessa koulussa virkaehtosopimuksen mukaisesti on kolme tuntia.
- Keittiöhenkilökuntaa on oltava kaksi, koska ruokalassa oloaika on rajoitettu terveystarkkailun kanssa käydyn vuoropuhelun johdosta.

2. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2025

- Yksi opettaja tarvitsee sijoittaa toiseen yksikköön. Muilla vakituisilla opettajilla on jo tehtävät toisissa kouluissa.
- Henkilökuntaa tarvitaan vähemmän nykyiseen verrattuna.
- Nykyinen organisaatio loppuu.

Ympäristövaikutukset

Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys, maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto, maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö, rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne.

0. vaihtoehto, ei lakkauteta

- Koulurakennuksen perusparantamisen tai uudisrakentamisen myötä on mahdollista parantaa rakennuksen energiatehokkuutta ja vähentää päästöjä.

1. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2026

- Koulumatkan kulkeminen autolla tai joukkoliikenteellä kasvattaa päästöjä.
- Nastolan alueella on hyvä kevyenliikenteen verkosto, joka mahdollistaa kävellen ja pyörällä liikkumisen kohtuullisen matkan päähän.
- Sekä Rakokiven koulu että Kartanon koulun kankaantien toimipiste ovat saavutettavissa jalkaisin noin 30 minuutissa ja pyöräillen noin 10 minuutissa Kirkonkylän koululta.
- Koulurakennuksen purkaminen aiheuttaa päästöjä ja tuottaa jätettä.

2. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2025

- Koulumatkan kulkeminen autolla tai joukkoliikenteellä kasvattaa päästöjä.
- Nastolan alueella on hyvä kevyenliikenteen verkosto, joka mahdollistaa kävellen ja pyörällä liikkumisen kohtuullisen matkan päähän.
- Sekä Rakokiven koulu että Kartanon koulun kankaantien toimipiste ovat saavutettavissa jalkaisin noin 30 minuutissa ja pyöräillen noin 10 minuutissa Kirkonkylän koululta.
- Koulurakennuksen purkaminen aiheuttaa päästöjä ja tuottaa jätettä.

Talousvaikutukset

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen, yritysten toiminta, yritystenvälinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailu, markkinoiden toimivuus, kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus, palvelutuotannon muutos.

0. vaihtoehto, ei lakkauteta

- Rakennuksen perusparannuksesta aiheutuu kustannuksia arvion mukaan yli 10M€, joka lähentelee uudisrakennuksen kustannuksia. Nykyisistä tiloista joudutaan väistämään usean vuoden ajaksi. Vaihtoehtoisesti uuden rakennuksen investointikustannus on arviolta noin 15 M€. Uudisrakennuksen tilamitoituksen laadinta on haastavaa. Mille oppilasmäärälle uudisrakennus mitoitetaan, kun oppilasennusteiden mukaan uutta koulurakennusta ei tarvita lainkaan.
- Kustannuksia toimintamenoihin kertyy tiloista, joita ei oppilasmäärän perusteella tarvita. Lisäkustannuksia kertyy myös rekrytoitavasta henkilöstöstä ja hallinnon kuluista.
- Teoreettisesti on mahdollista väistää vaihtoehtojen 1 ja 2 mukaisesti eli muihin alueen kouluihin, haasteeksi tulee vastuukysymykset ja hallinnointi toisten koulujen yhteydessä.
- Väistötilan vuokrakustannusarvio vuodessa on 800 000 € – 1,1 M€. Väistötiloissa oloaika on arviolta noin 10 vuotta johtuen nykyisessä investointiohjelmassa olevista muista, välttämättömistä, investoinneista.
- Talouden tasapainotustoimenpiteet (noin 600 000 €/vuosi) eivät toteudu tilojen käyttöä tehostamalla. Säästöt kohdennetaan muihin käyttömenoihin.

1. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2026

- Käytöstä poistunut rakennus kärsii ilkevallasta ja aiheuttaa muutos-, ylläpito- tai purkukustannuksia.
- Silloin, kun koulumatka pitenee ja edelleen kuljetaan kävellen tai pyörällä, ovat vaikutukset lasten terveyteen positiivisia.
- Osa lapsista siirtyy koulukuljetuksen piiriin, mikä lisää koulukuljetusten kustannuksia vuositasolla noin 11 000€. Tähän on laskettu 2. luokkalaisten osuus, jossa osa saisi linja-autolipun kilometrirajan ylityttyä.
- Kustannuksia kertyy toimintaa turvaavista toimenpiteistä sekä henkilöstön rekrytoinneista ja hallinnon kuluista.
- Tarvittavat kustannussäästöt talouden tasapainottamiseksi (noin 600 000 €/vuosi) alkavat toteutua vasta syksystä 2026 alkaen.

2. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2025

- Käytöstä poistunut rakennus kärsii ilkevallasta ja aiheuttaa muutos-, ylläpito- tai purkukustannuksia.
- Koulumatkaliikkumisella on positiiviset vaikutukset lapsen hyvinvointiin. Arkiliikkuminen on osa jokapäiväistä liikuntasuosittelusta.
- Osa lapsista siirtyy koulukuljetuksen piiriin, mikä lisää koulukuljetusten kustannuksia vuositasolla noin 11 000€. Tähän on laskettu 2. luokkalaisten osuus, jossa osa saisi linja-autolipun.
- Tarvittavat kustannussäästöt (noin 600 000 €/vuosi) talouden tasapainottamiseksi saadaan käyttöön välittömästi.

Yhteydet strategiaan

Lahti 2030 – tehty kestäväksi. Suomen johtavan ympäristökaupungin edelläkävijyys tuo asukkaille hyvinvointia ja yrityksille menestystä. Miten asia kytkeytyy tavoitteisiin kestävästi elinvoimainen, kestävästi hyvinvoiva ja kestävästi uudistuva?

0. vaihtoehto, ei lakkauteta

- Toteuttaa strategian tavoitteita tarjoamalla lähipalveluita.
- Lapsiperheillä on koulu lähellä, joka tukee lasten hyvinvointia ja aktiivista liikkumista kouluun. Turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö vaatii väistötilaratkaisua nykyisen rakennuksen peruskorjauksen ajaksi. Kasvu pienessä kouluyhteisössä on mahdollista.
- Oppilasmäärä laskee Kirkonkylän koulussa. Maailmantilanteesta johtuen siellä on tällä hetkellä enemmän oppilaita kuin ennusteen mukaisesti. Mikäli tilanne maailmalla rauhoittuu, laskee oppilasmäärä nopeasti, jolloin joudutaan yhdysluokkaopetukseen ja tilaväljyyttä koituu turhan paljon. Tämä tarkoittaa tilojen käytön kustannustehokkuuden laskua entisestään.
- Kaverisuhteiden syntyminen on hyvin rajallista pienessä joukossa.
- Edistää yleiskaavassa osoitetun Nastolan kirkonkylän alueellisen palvelukesittymän säilymistä tai kehittymistä.
- Edistää Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) toimenpidettä 1, koululaisten kestävän liikkumisen edistäminen.

1. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2026

- Toteuttaa strategian tavoitteita laadukkaammasta oppimisen ympäristöstä terveellisessä ja turvallisessa yksikössä. Tilat ja uusi teknologia tarjoavat sekä opettajille että oppilaille mielekkäämmän ja monipuolisen ympäristön. Hyödyntää jo kestävästi rakennettuja oppimisympäristöjä ja tukee kestävää taloussuunnittelua.
- Ei edistä yleiskaavassa osoitetun Nastolan kirkonkylän alueellisen palvelukesittymän säilymistä tai kehittymistä.
- Kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) toimenpiteenä 1 on koululaisten kestävän liikkumisen edistäminen. Tämä tavoite toteutuu suurimman osan lasten kohdalla, mikäli lasten annetaan liikkua koulumatka kävellen tai pyöräillen. Etäisyys koulujen välillä on 2.9-3.2 km, joten kestävä liikkuminen jalan tai pyöräillen on edelleen mahdollista.
- Koulun vaihtuminen toiseen yksikköön voi vaikuttaa lapsen hyvinvointiin. Koulumatkoja ei välttämättä kuljeta itsenäisesti jalan tai pyöräillen, vaikka se etäisyyksien puolesta olisikin mahdollista.
- Terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö voidaan taata alueen muissa kouluissa.

2. vaihtoehto, lakkautetaan 31.7.2025

- Toteuttaa strategian tavoitteita laadukkaammasta oppimisen ympäristöstä terveellisessä ja turvallisessa yksikössä. Tilat ja uusi teknologia tarjoavat sekä opettajille että oppilaille mielekkäämmän ja monipuolisemman ympäristön. Hyödyntää jo kestävästi rakennettuja oppimisympäristöjä ja tukee kestävää taloussuunnittelua.
- Ei edistä yleiskaavassa osoitetun Nastolan kirkonkylän alueellisen palvelukesittymän säilymistä tai kehittymistä.
- Kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) toimenpiteenä 1 on koululaisten kestävän liikkumisen edistäminen. Tämä tavoite toteutuu suurimman osan lasten kohdalla, mikäli lasten annetaan liikkua koulumatka kävellen tai pyöräillen. Etäisyys koulujen välillä on 2.9-3.2 km, joten kestävä liikkuminen jalan tai pyöräillen on edelleen mahdollista.
- Koulun vaihtuminen toiseen yksikköön voi vaikuttaa lapsen hyvinvointiin. Koulumatkoja ei välttämättä kuljeta itsenäisesti jalan tai pyöräillen, vaikka se etäisyyksien puolesta olisikin mahdollista.
- Terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö voidaan taata alueen muissa kouluissa.